

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
 2. All questions carry equal marks.
 3. Figures to the right indicate marks assigned to each sub-questions.

- Q.1** Attempt **any two** of the following:
- A Discuss the nature and scope of demography. 10
 - B What is natural fertility? Describe its biological limits and socio-cultural factors. 10
 - C Briefly discuss the various reasons for the declining sex ratio in India. 10
- Q.2** Attempt **any two** of the following:
- A Discuss in detail the pattern of migration in Mumbai. 10
 - B Explain Henri Lefebvre's work on 'The Right to the City.' 10
 - C Explain briefly the meaning of migration and state the reasons as to why people migrate. 10
- Q.3** Attempt **any two** of the following:
- A Briefly discuss 'Women's Right to Health Care.' 10
 - B Evaluate the rights of differently abled persons to health care. 10
 - C 'Ethics is a concern in today's society.' Explain this statement with regard to In vitro fertilization (IVF). 10
- Q.4** Attempt **any two** of the following:
- A Discuss the Criminal Justice System and the role of police as a law enforcement agency. 10
 - B Briefly review the rights and duties of the people under Cr.P.C. (Code Of Criminal Procedure). 10
 - C Write an essay on Criminal Justice System with reference to judiciary. 10
- Q.5** Attempt **any two** short notes:
- a) Nuptiality 10
 - b) 'Push' and 'Pull' factors in migration 10
 - c) Surrogacy 10
 - d) Investigation and Police 10

मराठी रुपांतर

[वेळ : तीन तास]

[गुण : १००]

Please check whether you have got the right question paper.

- सुचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
३. उजवीकडील अंक प्रत्येक उप प्रश्नांना दिलेले गुण दर्शवितात.

- प्र.१ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा
- अ लोकसंख्याशास्त्राचे स्वरूप व व्याप्ती यांची चर्चा करा. १०
- ब नैसर्गिक जनन म्हणजे काय? तिच्या जैविक मर्यादा आणि सामाजिक सांस्कृतिक घटकांचे वर्णन करा. १०
- क भारतातील लिंग प्रमाण घटण्यास जबाबदार असणाऱ्या विविध कारणांची थोडक्यात चर्चा करा. १०
- प्र.२ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा
- अ मुंबईतील स्थलांतराच्या स्वरूपाची सविस्तर चर्चा करा. १०
- ब नगरांचे अधिकार यावरील हेनरी लिफब्रे यांचे योगदान स्पष्ट करा. १०
- क स्थलांतराचा अर्थ थोडक्यात सांगा आणि लोक का स्थलांतर करतात त्याची कारणे सांगा. १०
- प्र.३ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा
- अ स्त्रियांचा आरोग्य निवारणाचा अधिकार यावर थोडक्यात चर्चा करा. १०
- ब दिव्यांग व्यक्तींच्या आरोग्य निवारणाच्या अधिकारांचे मूल्यमापन करा. १०
- क 'आचारसंहिता ही आजच्या समाजाशी संबंधित असते,' हे विधान कृत्रिम गर्भधारणेच्या संदर्भात स्पष्ट करा. १०
- प्र.४ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा
- अ गुन्हेगारी न्याय व्यवस्था आणि कायद्याची अमलबजावणी करणारी यंत्रणा म्हणून पोलिसांच्या भूमिकेची चर्चा करा. १०
- ब गुन्हेगारी प्रक्रिया संहिता मधील लोकांचे अधिकार आणि कर्तव्ये यांचा थोडक्यात आढावा घ्या. १०
- क न्यायपालिकेच्या संदर्भात गुन्हेगारी न्याय व्यवस्था यावर निबंध लिहा. १०
- प्र.५ थोडक्यात टिप लिहा.(कोणत्याही दोन)
- अ विवाहावेळेचे वय २०
- ब स्थलांतरामधील ढकलणारे (push) आणि ओढणारे (pull) घटक
- क सरोगसी
- ड शोधकार्य आणि पोलीस
